

VELIKA SOCIALISTIČNA ZMAGA V ITALIJI.

Prvo poročilo kaže velike socialistične in komunistične uspehe.

DELAVSKA VRODA V MNOGIH MESTIH.

Rim, 16. maja. — Volitve za parlament, ki so se vršile včeraj po vsej Italiji, so bile zelo burne. V mnogih krajih so bili krvavi spopadi med fašisti in socialisti. Vse buržoazne stranke, razen katoliške, so se združile proti socializmu in komunistom v bloku konstitucionalistov; v nekaterih krajih so tudi klerikalci potegnili s tem blokom.

V Rimu naznanjajo zmago konstitucionalistov, ki so snoči demonstrirali z velikim hrupom po ulicah. Marširali so na Piazza de Venezia, na katerem stoji "Altre della Patria", spomenik padlim vojakom v svetovni vojni, in tu so prisegli, da bodo branili domovino pred socialisti in komunisti.

V Milani je bilo izvoljenih 17 socialistov, na nasprotni strani pa 10.

V Turinu je volilni izid sledeči: 11 socialistov, 5 poslancev buržoaznega bloka in trije katoliki.

V Firenci je izvoljenih osem socialistov in komunistov, trije konstitucionalisti in trije klerikalci.

V Bologni so tudi zmagali socialisti. Izvoljenih je 18 socialistov, dva republikanca, trije katoliki in eden sam konstitucionalist.

Fašisti, ki so z orožjem in po-
beležno baklje pooblašeni konstitucionalisti, pričakujejo zmago v Rimu, Neapolu, Palermu, Genovi in v južni Italiji. V mnogih krajih severne Italije so komunisti dobili veliko število glasov na račun socialistov.

MISTRIJENI NAPADI Z OROŽJEM IN POŽIGI V LONDONU.

Obdolženi so irski sinfajnovci.

London, 16. maja. — V soboto ponoči so se pojavili številni požari in napadi z orožjem na mnoge osebe v Londonu in Liverpoolu. Šest oseb v Londonu je bilo ob-
streljenih in ena smrtno ranjena; več hiš je bilo zažganih. Oblasti so menjale, da so krivi irski sinfajnovci, ki hočejo znanosti terorizem med sorodnike "Erporjavcev", državnih policistov na Irskem.

Misterijazno napadi v Londonu so bili razširjeni na osem pred-
metov in napadaleci so bili oblečeni v uniformo britskih policajev. Ob-
iskali so hiše in ustrelili osebo, ki jim je odprla vrata. Kjer niso našli nikogar doma, so zažgali hišo. Enak proces se je vršil v Liver-
poolu z razliko, da tam so se na-
padaleci vozili v večjih skupinah v avtomobilih. Aretiran ni bil nihče.

ŽELJA BOGATINOV POSTANE UKAZ.

Evanston, Ill. — Konj bo kma-
lu tako redka prikazen na ulicah, da bo moral vsakdo na deželo, če on hotel videti konja. K'jub temu se pa nekaterim bogatinom konji zelo zoperna reč, kajti v tem mestu so se pritožili na poli-
cijo, da konji obrirajo grmovje in jedo drevesno lubje. Tako poško-
tujejo drevje, pravijo bogatini, in nastopiti je treba proti njim. Koma je bila želja izrečena, je že policijski načelnik izdal ferman, da morajo vsi konji nositi torbo na gobcu.

ŽELIŠČNA NEZGODA V TEXASU.

El Paso, Tex. — Tovorni vlak je skočil raz tir pri Eagle Flatu, Texas. Dvanajst voz je šlo v ja-
rek in šest oseb je bilo ubitih. Nezgoda se je dogodila na pacifični železnici.

TISKARSKI DELAVCI SO ZMAGALI BREZ MALEGA V VSEH MESTIH.

Indianapolis, Ind. — John McFarland, predsednik Mednarodne tipografske unije, poroča, da so tiskarski delavci že izvajali zmago za 44 ur dela v tednu malone v vseh ameriških mestih. V vseh zapadnih državah so tiskarji dobili nov delavnik in mezdo za 48 ur dela. Stavka se še nadaljuje v okrog 140 mestih, ki pa so majhni kraji na deželi.

VPLIV BREZPOSELNOSTI NA DELAV. PRIHRANKE.

SAMU V MAROU JE BILO DVIGNJENIH VEČ KO \$2.000.000 IZ POŠTNIH HRANILNIC.

Privatni bankirji tudi poročajo, da se dvigajo prihranki.

New York, N. Y. — Brezposelnost je in žre delavske prihranke, ki so si jih delavci pritržili od ust, da ne bodo popolnoma brez sredstev, če pridejo slabi časi. Tako izjavlja Ameriško društvo za delavsko zakonodajo, Dr. John B. Andrews, tajnik tega društva, pravi, da oficielno vladno poročilo izkazuje, da je bilo v marcu dvignjenih več ko \$2.000.000 iz poštne hranilnice.

"Uradniki privatnih bank po-
dajajo ravno tako poročila," iz-
javlja dr. Andrews. "Neki ban-
kir v Marylandu je izjavil, da
polažaj že ni bil nikdar tak. Ob-
veznice svobode se črtujejo za
gotovino."
Dr. Andrews izjavlja, da se po-
lozaj je tedaj da izboljšati, če se
prične javna dela, izvrševati na
debelo. V nekaterih mestih pa
čarterji preperečujejo taka dela.
On priporoča, da se povsod ne-
mudoma prične z delom, kjer ni
legalnih zaprek.

On pravi, da je v Clevelandu
treba izvršiti šest javnih del, ki
bodo stala petnajst milijonov do-
larjev. New Bedford gradi šole,
ki jih potrebuje. Minneapolis
prodaja za \$980.000 obveznice, da
financira javna dela. Milwaukee
namerava izvršiti javna dela, ki
bodo stala deset milijonov dolar-
jev. V Detroitu imajo v načrtu
zgradbo mostu prek reke do Bel-
le Isla, ki bo stal tri milijone do-
larjev.

Samo ta dela pa ne zadostuje-
jo, da se odpravi brezposelnost.
Z javnimi deli je treba začeti po-
vsod, ako se hoče znižati število
brezposelnih delavcev. Ako se
zdaj ne zniža število brezposelnih
delavcev, se bo še toliko manj,
ko pritisne zima, kajti znano je,
da je po zimi vedno več delavcev
brez dela kot poleti.

KOLIKO JE VERJETI PRIČAM?

Chicago, Ill. — Dva premikača,
ki sta bila oropana na cesti, sta
pričala na sodišču, ko je bilo tre-
ba spoznati 24-letnega Charles
Keana in 21-letnega William Cas-
seyja kot roparja: "Luna je sve-
tila krasno in spoznati je bilo ro-
parja, ki sta naju oplenila."

Rop je bil izvršen v noči pet-
najstega januarja. Zagovorniki
obtožencev je pogledal v meteor-
ologične zapise in je doka-
zal, da je bila noč temna, poleg
je pa še snežilo. Porotniki so se-
veda oprostili obtožence krivde.

VELIKA SOLNČNA PEGA PO- VEROČA HLADNO VREME.

Washington, D. C. — Tukaj-
šnji astronomski opazovalci izjav-
ljajo, da se je na soncu pojavila
velika pega, ki je 91.000 milj dol-
ga in 20.000 milj široka. Pega so
astronomi fotografirali 10. maja
in še ni izginila. Njihovo mnenje
je, da sedanje hladno vreme in
električni fenomen, ki ovira ra-
zvojke, izhaja iz te ogromne pe-
ge na soncu. Pega se lahko vidi s
prostim očesom, ako pogledamo
v sonce skozi zakajeno steklo.

NOVA POTEZA PROTI MORNARSKIM STROJNIKOM.

ODVZETI JIM HOČEJO OBLASTVENO DOVOLJENJE.

Delavstvo je podvzelo akcijo na-
pram protidelavskim postavam.

Boston, Mass. — Dva strojni-
ka na vlačilnih ladjah sta prene-
hala z delom, ko je bil proglašen
izpor za mornarje. Njuni deloda-
jalec so takoj nastopili proti
njim. Vložili so obtožnico pri
zvezni parobrodni pregledovalni
službi, na podlagi katere zahteva-
jo, da se njuna odzvamce oblast-
veno dovoljenje.

Razsodba bo seveda velikega
pomenu za vse oficirje trgovske
mornarice, ki morajo imeti ob-
lastveno dovoljenja za izvrševa-
nje svoje službe in ki se morajo
preje podvreči skušnji, predno
za dobe.

Herman Koota, prvi strojnik
na vlačilni ladjici "Mars," in
Frank Rawlison, prvi strojnik
na vlačilni ladjici "Vesta," sta
obtožena. Obtožnica njima očeta,
da nočeta opravljati službe,
ne da bi navedla pravilne vzro-
ke, kar seveda omejuje trgovino.
Oba strojnika sta izjavila, da po-
delata, če bodo pri parnih kotlih
opravljati delo stavkokazni kur-
jači.

Komaj je bila protidelavska
predloga podpisana od govern-
orja, ki dovoljuje, da so sme ta-
kšno društvo, ki šteje pet ali
več prostovoljnih članov, je ta-
ko delavstvo stopilo v akcijo.
Predložilo je potrebno petletno
podpisano od petnajst volilcev,
da se ta postava predložiti volil-
cem na splošno glasovanje. Zdaj
ima organizirano delavstvo de-
vetdeset dni časa, da nabere pet-
najst tisoč podpisov, da petletna
postava pravomočna.

ŽUPNIK V NEPRIJETNI KAŠI.

New Chicago, Ind. — Rev. An-
thony Gorek, župnik poljske rim-
sko-katoliške fare, se nahaja v
neprijetni kaši, kajti v farovž-
nem kurjaku so našli za \$85.000
obveznice svobode, ki tvorijo del
plena, odnešenega v Toledo, ko
so poštni roparji ukradli za \$976-
000 obveznice svobode.

Gorek se izgovarja, da mu je
obveznice svobode izročila gđ.
Vanda Urbatis nekera dne na
vlak. Zanj je določenih deset
tisoč dolarjev poročila. Gorek je
skušal izmenjati kupone po J.
Stanley Bartonu, kar je dalo po-
vod, da so ga prijel.

Vanda Urbatis je bila pozvana
pred zveznega komisarja Gain-
sa v Toledo. Izjavila je, da ni iz-
ročila Goreku obveznice svobode.
Rekla je, da ji ni nič znanega o
poštni tatvini. Komisar je zanj
določil petdeset tisoč poročila.

Farani se seveda potegnejo za
Goreka. Neki faran je rekel: Du-
hovni so tudi ljudje. Father Go-
rek je prebil hude skušnjave...
Seveda so duhovni ljudje! Ali
zakaj se ravno tisti ljudje, ki za-
govarjajo duhovne, najbolj zgra-
žajo nad sestradanim delavcem,
če izvrši stokrat manjši greh kot
Gorek?

STRAŠNA NAJDEBA.

Summit, Ill. — Pri mostu so
našli v odvodnem kanalu truplo
neznanca. Roki je imel zvezani,
nogi tudi glava je pa bila tako
razbita, da ni bil poznati. Prek
glave je imel potegnjeno vrečo.
Pri njem niso našli ničesar, da
bi bilo mogoče dognati njegovo
ime. Kollektiv sodi, da je delavec.
Truplo je 6'6", v vodi okoli sedem
dni.

VREME.

Chicago in okolice: V sredo ne-
stabilno in gorko. Južnovzhodni vt-
trovi. Temperatura v zadnjih 24.
urah: najvišja 49, najnižja 41.
Sonce izide ob 5:28, zaide
ob 8:04.

SENATOR KING SE JE SPRA- VIL NAD IMETJE UNJSKIH DELAVCOV.

Washington, D. C. — (Federated
Press.) Senator King, znani na-
zadnjak iz države mormoncev, je
predložil v senatu protistavkovno
predlogo, ki določa, da deloda-
jalec lahko izpodujejo konfiska-
cijo premoženja unije in posa-
meznih članov, ki sustrajkajo.
Predloga dalje določa \$5000 glo-
be in eno leto ječe za vsakogar,
ki poziva delavce na štrajk.

KDO PRINAJA PRED SODIŠČE?

ROBERT J. FOSTER TOŽI SA
RUEL UNTERMAYERJA.

Ali je pravda važna tudi za de-
lavce?

New York, N. Y. — Robert J.
Foster, ki ni identičen z delav-
skim organizatorjem William Z.
Fosterjem, toži Samuel Unter-
meyerja za sto tisoč dolarjev od-
škodnine zaradi razžaljenja časti.
Ali gre ta pravda kaj mar štata-
teljem Prosvete? Da, mar jim
gre, če so delavci. Kajti Foster,
priča nekaj mesecev nazaj pred
zborniškim odsekom za stano-
vajske razmere, je "glavni pre-
kovalce" Narodnega društva
stavbenikov. Z drugimi besedami
to pomeni, da je bil podlavar vo-
hunov v službi stavbenikov. Un-
termeyer, pravni svetovalec ob-
dora, je ispraveval Fosterja brez
umiljenja, Kameje dne 23. de-
cembrja lanskega leta je bil are-
tiran v bližini št. 286 Pete ceste
na obtožbo, da je kršil ni hotel
odgovarjati na vprašanja kot
priča pred odsekom in ker ni ho-
tel predložiti knjig in dokumen-
tov, ki jih je zahteval odsek, da
jih predloži. On ni bil zadovoljen
s načinom, po katerem ga je Un-
termeyer ispraveval, ker je bila
po tem načinu razkrita špijonaž-
na metoda jeklarskih podjetni-
kov.

Zdaj je tožil Untermyerja za
sto tisoč dolarjev odškodnine.
Untermyer je podal izjavo, v
kateri se norčuje iz tožbe. Njega-
va izjava se na kratko čita, da
je bil Foster, ki je vodil tajna po-
izvedovanja za jeklarske podjet-
nike, pred eden in dvajset letih
na Filipinskih kaznovan od vojne-
ga sodišča zaradi pljanosti in ne-
spodobnega obnašanja in zaprt e-
no leto. Dalje pravi izjava, da je
bil odpuščen od panamske poli-
cije zaradi pljanosti in ker je
skušal pobirati davek od salu-
narjev in profesionalnih igral-
cev. Bil je tudi obtožen v Luciv-
villu ob nekem drugem času za-
radi zlobnega streljanja, žaljenja
sodišča, nesposobnega obnašanja
in napada.

Pri zaslišanju je bil Foster
dvakrat zasajen zaradi žaljenja.
Odklonil je odgovoriti na več
vprašanj, toda priznal je, da ima
pod sabo štirideset tujih volnu-
rov, od kar je v službi organiza-
cije stavbenikov. Odklonil je, da
poda imena teh ljudi in predloži
njih tajna poročila.

Untermyer je odgovoril na ob-
tožnico, v svojem odgovoru po-
ponavljajo svoje obtožbe proti Fo-
sterju. Splošno sodijo, če pride
do obravnave, da bo Untermyer
popolnoma razgrnil metode, po
katerih se vrši špijonaža v indu-
striji in delavskih organizacijah.

NAZORI KATOLIŠKEGA PRO- FESORJA O PROHIBICIJI.

Boston, Mass. — Rev. Jores
Corrigan, profesor za socialno
etiko na bostonskem učilišču, je
predaval pred tukajšnje Ligo
katoliških žen. V svojem govoru
je rekel, da je narodna prohibi-
cija za zakonske ločitve bolj po-
trebna kot Volsteadov prohibi-
cijski zakon. "Moralna mla-
nost ugroža naše narodno življe-
nje in uničuje ameriške domove
po zakonskih ločitvah, ki tvorijo
večjo nevarnost kot 'boljševiz-
em', je rekel katoliški profesor
rev. Corrigan.

Vladna ustava v Belgradu sprejeta!

Buržoazno-monarhistično-kapitalistična ustava, katero so skrupicali ministri, je bila sprejeta zadnji četrtek z 227 glasovi proti 93. Socialisti in komunisti so naravno glasovali proti taki ustavi. Z njimi so potegnili tudi Narodni klub, muzulmani iz južne Srbije in dr. Trumbič. Usoda Jugoslavije je zaenkrat zapečaten, toda upajmo, da ne za dolgo.

BELGRAD, 13. maja. — (Po urad. inform. biroja SHS v Washing- tonu.) — Danes sveder je bila iz- širana lista govornikov v gene- ralni debati o ustavi in ustavo- tvorni skupščini. Zadnji je govoril predsednik vlade. V svojem govoru je še enkrat razložil vse smislo ustave, naglašujoč, da je ustava, kakršno je predložila vla- da, najvernejša garancija (1) za bodočo močnejšo in silnejšo dr- žavo. Njegov govor je navdušeno poslavilo vsa konstituenta, iz- vzema komunistov in separat- stov.

Po-govoru predsednika vlade je
bilo glasovanje o ustavi. Za usta-
vo je glasovalo 227, proti pa 93
poslancev. Proti ustavi so glosa-
vali socialisti, komunisti, Narodni
klub, Turki iz južne Srbije in dr.
Ante Trumbič.

ZAKONSKA PREDLOGA ZA PRISILNO GLASOVANJE ODKLOVJENA.

Boston, Mass. — S predlogo,
ki določa prisilno glasovanje ob
vsaki volitvi in ki je določala pet
dolarjev kazni za vsakega gvo-
vnika, ki ni glasoval na volilni
dan, na bo nič.
Predloga je bila izdelana na
podlagi belgijskega zakona, in
njeni zagovorniki so trdili, da v
Belgiji glasuje pet in devetdeset
odstotkov vseh registriranih vo-
lilcev. Drugi podporniki te pred-
loge so govorili, da je prisilno
glasovanje velik uspeh v Švici,
Novi Zelandiji, Argentini in
Španiji. Toda okrožnice, ki so bi-
le izdane od podpornikov te
predloge, niso pojasnjevale, kakaj
ni danes v Španiji glas volilcev
prav nič vredne, ali zakaj so vse
v ustavi zajamčene pravice su-
spendirane na Španskem, da to-
liko lažje potlačijo delavske or-
ganizacije.

DVOJNA STAVKOVNA STRA- ŽA OKOLI RESTAVRACIJE.

Boston, Mass. — Znani bratje
McCarthy so zopet v novi smoli,
ki lastujeta dva hotela Quincy
House in hotel Essex.

Kuharji, natakarji, "služkinje
itd., organizirane v Ameriški do-
lavski federaciji, so zastavkale
koncem januarja. Lastnikom se
je posrečilo dobiti stavkokaze, a
joj, zdaj so se tudi ti stavkokazi
organizirali v dvojni uniji Inter-
national Workers of the Amal-
gamized Food Industries.

Okoli hotelov sta zdaj po dva
vrsti stavkovnih straž, tako da
se prav malo kuha v kuhinjah.
Za brate McCarthy je to seveda
smola, kajti dokler se niso bili
bogati, so bili člani delavskih
strokovnih organizacij.

RAZVAŽALCI MLEKA SO IZ- VOJEVALI DAN POČITKA V TEDNU.

Chicago, Ill. — Delavci, ki ra-
zvažajo mleko po mestu, so izvo-
jevali dan počitka v tednu. Cena
mleku se ne poviša.

Podjetniki so imeli koš ugovo-
rov proti enodnevemu počitku
v tednu. Med drugim so tudi tr-
dili, da se mleko podraži dokler
ni delavska organizacija dokaza-
la, da se troški ne bodo prav nič
povišali, če se delavcem dovolj
en dan počitka v tednu.

BRIAND IN LLOYD GEORGE SE KAVSATA.

Briand grozi, da bo Francija ta-
koj sasedla Ruhr, ako nemške čete
stopijo na šleska tla.

LLOYD GEORGE JE POSEVAL BRIANDA NA ODGOVOR.

Pariz, 16. maja. — Šlesko vpra-
sanje grozi raztrgati angleško-
francosko entente. Pariško žaso-
plaje strahovito napada Lloyd
George in njegov zadnji govor
proti Poljakom. — Ministrski
predsednik Briand je danes izjavil,
da bo Francija takoj okupirala
Ruhr, ako nemške redne čete
prekoračijo šlesko mejo in napa-
dejo poljske vataše.

Pariz, 16. maja. — Konflikt,
med Briandom, ministrskim pre-
sednikom Francije, in Lloydom
Georgem, ministrskim pred-
sednikom Anglije, zaradi položaja
v Gornji Šleziji, je vedno bolj o-
strelj. Zadnji petek sveder je
Lloyd George poslal Briandu
noto, v kateri je kritičiral raz-
vne generala Devonda v Gornji
Šleziji in obtožil francoske čete,
da podpirajo poljske vataše; dalje
je predlagal, da se Briand takoj
suide z njim v Bolognu, kjer se
dogovorita glede stališča, ki ga
ima entente zavzeti napram kaosu
v Gornji Šleziji.

Briand se ni odgovoril na Geo-
rgevo noto in neuradno je namig-
nil, da se bo prej posvetoval s
parlamentom kakor je storil
Lloyd George, ki je zadnji petek
žigoval Poljake v njihovi zbornici.
Kolkor je soditi po tonu franco-
skega časopisja, bo večina v fran-
coski nedvomno sklenila, da ne
sme Briand odnehati ne za piko
od svojega programa, ki ga je v
soboto razložil časnikarjem. Nje-
gov program je, da Francija ne
bo nikdar dovolila, da bi nemške
redne čete prekoračile mejo Gor-
nje Šlezije in napadle poljske
vataše.

Iz tega je sklepati, da bo kon-
ferenca v Bolognu, ako se sploh
vrši, ena najmomentalnejših izza-
premij, kajti lahko prinese po-
plen prelom med Francijo in
Anglijo.

Francosi dolže Lloyda Georgea,
da je naredil tajno kupčijo z
Nemci, in zahtevajo, da pride
kupčija na dan. "L'Homme Lib-
re" piše, da enizem Lloyda Geo-
rge prekaša vse meje, kajti Geo-
rge podžiga Nemece, da naj takoj
prekoračijo šlesko mejo. Na drugi
strani se "L'Humanité," komuni-
stičen organ, raduje spora med
angleškimi in francoskimi impe-
rialisti. List piše, da je govor
Lloyda Georgea posredna grožnja
francoskim kapitalistom, ki hoče-
jo na vsak način pograbit kotli-
no Ruhr, svojim poljskim vazalom
pa hočejo dati Šlezijo.

Briand je včeraj zjutraj sprejel
kneza Sapicho, poljskega ministra
za zunanje zadeve, ki je prišel
v Pariz. Ko je bil Briand vprašan,
kaj Francija stori, ako bo Angli-
ja odprto svetovala Nemčiji, da
razj z svojimi četami izene Polj-
ke iz Gornje Šlezije, je odgovoril,
da so njegove odgovornosti pre-
velike, da bi se bavil s takimi
eventualnostmi.
"Humanité" govori, da je fran-
coska vladna žrt pripravila 500.000
mobilizacijskih planov, ki imajo
(Dalje na 3. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnik: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oglasu n. pr. (March 31-21) poleg vsega imena in naslova pomeni, da vam je s tem davcom potekla naročilna. Prosimo je pravilno, da se vam ne ustavi list.

KAKO SI BANKIR TOLMAČI PROSPERITETO.

V dnevniku "Chicago Tribune" je izšel članek, ki pripoveduje, da je Arthur M. Reynolds, predsednik Continental in Commercial banke v Chicagu, izjavil pred bankirji Distrikta Kolumbije, da so tri stvari potrebne, da se vrne zopet prosperita. Po njegovem mnenju so te stvari, ki izvrše ta čudež: Odpraviti je treba davčno breme, ki omejuje biznis. Rešiti je treba železniško vprašanje. Financirati je treba tujezemsko trgovino, da se dobi trg za produkte, ki jih ne moremo porabiti doma.

Člankar se ne poglavlja v ta vprašanja, ampak le konstatira, da so trije težki problemi. Zastavlja tudi nekaj vprašanj, ki pa ne vržejo nobene luči, kako si bankir predstavlja rešitev teh treh važnih vprašanj.

Kdor je čital velebizniško časopisje, ki razpravlja o teh vprašanjih, od kar je nastopila nova administracija v Washingtonu, je tudi na jasnem, kako si bankir predstavlja rešitev teh treh problemov. Na kratko povedano, pomenijo bankirjeve besede, da bi bankir rad opral privatni bizniški kozuh, ne da bi ga zmočil pri pranju.

Če bankir govori o reviziji davka in o davčnem razbremenjenju, tedaj prav zanesljivo ne misli, da se naj davčna butara odzame z ljudskih ramen in odloži na tista ramena, ki jo lahko nosijo. Predvsem je bankir za odpravo davka na nadproffit in znižanje dohodninskega davka na velike letne dohodke. V njegovem sreju najbrž tli želja, da se ta davek ne naloži zdaj na zemljiščne spekulante, ampak uvede naj se davek na konzum, da bo delavec plačeval davek od vsakega grizljivega kruha, ki ga poneso v usta.

Kadar bankir govori o rešitvi železniškega problema, tedaj ne misli, da naj se železnice nacionalizirajo ali da postanejo splošna ljudska last, ampak po njegovem mnenju je treba znižati železničarjem njih mezdo in odvzeti železničarjem pravico do stavke. Dokler so železnice privatna lastnina, imajo bankirji priliko, da jih izkoriščajo v špekulacijske namene, od katerih pričakujejo prav masne profite. Če se znižajo mezde železničarjev, tedaj se lahko na račun železničarjev znižata voznina in tovarnina. V znižanju mezde za železničarje pa tiči še več. Kakor hitro se znižajo mezde železničarjev, bo privatni veliki biznis zahteval, da se znižajo tudi mezde rudarjev in drugih delavcev. Vračanje v normalne čase in v prosperiteto pomeni iz bankirskih ust, znižajmo mezde delavstvu, za kolikor gre, na drugi strani pa povišajmo dohodek privatnega velikega biznisa do skrajne meje.

O povečanju trgovine z inozemstvom imajo bankirji tudi svojo sodbo in svoj način za povečanje te trgovine. Bankirji se prav dobro zavedajo, da po današnjem gospodarskem sistemu ne produciramo zaradi ljudskih potreb, ampak zaradi profita. Bankir ne govori, da se mora izvoz povečati, ker so mogoče ljudje na Turškem potrebni obleke, v Rusiji čevljev, v Avstrijski republiki ali v kateri drugi deželi za živeža. Tako rahločutni niso bankirji. Izvoz, ki ne nosi profita, se ne izplača, pravijo bankirji. Ali ta izvoz mora biti tako urejen, nadaljujejo bankirji, da tujezemski uvoz v domači deželi ne dela prav nobene konkurence, ampak ljudstvo doma mora plačevati za domače izdelke tiste cene, ki jih določi veliki biznis. Če pridejo v deželo sirovine po nizki ceni, ki jih nima dežela, je to dobra reč. Nikakor pa ne smejo priti v deželo po nizki ceni sirovine, ki jih ima dežela sama, in produkti, ki jih dežela izdeluje. Za to je po mnenju bankirjev treba skleniti take pogodbe s tujezemskimi deželami in uvesti tako colnino, da bo od teh stvari imel koristi domači privatni veliki biznis.

Kapitalizem je rodil imperializem. In otepajmo se imperializma, kakor hočemo, imperializem ostane, dokler ne pade kapitalizem.

Z dobrimi besedami se pa ne da odpraviti kapitalizem, še toliko manj pa imperializem. Tukaj pomagata le izobrazba in organizacija. Veliki privatni biznis je dobro organiziran in se tudi dobro zaveda, kaj hoče. Kadar veliki privatni biznis stoka in javka o slabih časih, tedaj to dela, da ložje prikrije svoje namene in da nima ljudstvo vpogleda v njegove načrte, dokler ni prepozno.

Velika delavska in farmerska masa potrebuje pred vsem organizacije, politične, gospodarske in strokovne in

še več pa poduka, da razume, kaj sta pravzaprav kapitalizem in imperializem, kdo je kriv, da včas na milijone delavcev stada, ker so brez dela, in zakaj mora farmer svoje produkte prodati skoraj zastonj, svoje potrebščine pa plačati po visokih cenah. To spoznanje mora priti tako globoko v delavske in farmerske mase, kot se zavedajo na pr. privatni velebizniški interesi, da le z izkoriščanjem ljudske in farmerske mase lahko pomnože ne le svoje bogastvo, ampak svojo politično in gospodarsko moč. Kadar bo to spoznanje splošno razširjeno med delavsko in farmersko maso, tedaj bo ljudstvo hitro zmagovalo ne le na volišču, ampak pojačalo bo tako tudi svojo gospodarsko moč in znanje, da nasledi sedanjemu gospodarskemu sistemu boljši gospodarski sistem, v katerem bo izkoriščanje človeške delavske moči za pomnožitev bogastva in gospodarske in politične moči privatnih velebizniških interesov nepoznana reč.

Zaradi tega je treba učiti in organizirati.

Načrt nemško-ruskih monarhistov.

Paul Scott Mowrer, pariški poročevalec čikaških "Daily News", je 2. maja t. l. poslal svojemu listu zanimivo poročilo, ki se nanaša na ekspozice znane mednarodnega špijona Ignaca Trebiča Lincoln. Ekspozice je bil objavljen v Pragi in se tiče zarotniških načrtov nemških, avstrijskih, ogrskih in ruskih monarhistov. Čehoslovaška vlada je baje plačala veliko vsoto omenjenemu špijonu, da je izdal svoje monarhistične prijatelje, katerim je nekaj časa verno služil. Pred nekaj meseci je bilo poročano, da je bil Ignac Trebič Lincoln — poljski špij, rojen v Ameriki — umorjen, toda ta vest ni bila nikdar potrjena.

Kapp-Luettwitzova kontrarevolucija v Nemčiji v lanskem marcu je bila delo teh zarotnikov. Kakor poroča Mowrer na temelju objavljenega ekspoziceja. Ko je monarhističen puč v Nemčiji ponesrečil, so zarotniki izdelali načrt za vstajo v Bavarski, Ogrski, Avstriji in Rusiji. Vstaja je imela prileti obnem v vseh teh deželah in edij vstaje je bil, prileti Franciji in Veliki Britaniji na novo mirovno konferenco. General Ludendorff, von Kahr in Eberle — zadnji je vodja "ljudske garde", militaristične organizacije na Bavarskem — so takoj odobrili ta načrt. Knez Lichtenstein se je tudi pridružil rjhanju.

Načrt je bil, da pridejo pruske čete na Ogrsko v majhnih skupinah in v etvilni obleki delavcev. Tam se pomočajo med madžarske čete in jih izveščajo v novi taktiki, katero sta določila Ludendorff in polkovnik Max Bauer. Sistem te taktike je bil Lincolnu dobro znan in je ponudil papirje čehoslovaški vladi, toda njegova cena je bila baje prevelika in oblasti v Pragi so zavrgle kupčijo. Dogovorjeno je bilo, da Bavarci na gotov datum invadirajo Avstrijo in okupirajo Dunaj. Istočasno je imela pričeti protirevolucija v Rusiji; zarotniki so sklenili, da v svrhu ruske monarhistične revolte nastanejo na Ogrskem za dve milijardi papirnatih rubljev. Monarhistična garda ima invadirati Saško in Prusijo ter strmoglaviti socialiste. Ako bi intervenirala Čehoslovakija — in monarhisti so bili prepričani, da bi intervenirala — tedaj jo napadejo nemške in ogrske čete in pometejo z njo kot neodvisno državo. Končno Nemčija in Ogrska napovevata novo vojno ententli, in če zmagata, anektira Nemčija — monarhistična Nemčija seveda — Alzacijo in Loreno, južno Belgijo, severno Francijo, Dansko, Češko, Nemško Avstrijo in Poljsko do Viste, Severno Belgijo vzame Holandija, Ogrska dobi Poljsko severno od Viste, Dardanele, Armenijo, Perzijo, Mezopotamijo in Anatolijo, Bulgarija vzame Dobružo, Tracijo, Solun, staro Srbijo in Albanijo.

Vse te podrobnosti so bile po izjavi Lincolnu sprejete na mnogih tajnih konferencah, ki so se vešile v Ratisborno, Budapešti in na Dunaju. Zarotniki so potovali s ponarejenimi potnimi listi, kateri jim je preskrbel ogrska vlada. Dne 1. junija 1920, so se ogrski regent Horty pridružil zaroti. Dne 12. junija so se selili v Budapešti polkovnik Bauer, več ruskih monarhistov in vohun Lincoln; aratirali so vse potrebno za tiskanje ruskih rubljev in začeli tajna pogajanja s pristašji Radolavova na Bulgarskem in z Italijo. Pogajanja v imenu Italije je vodil knez Borghese.

Konspiratorji so ponudili Italiji Nice, Savoy, Korziko, Malto, in Tunis v slučju zmage. Italija je — po izpovedi Lincolnu — sprejela ponudbo in se zavezala, da bo nevtralna in da umakne svoje čete iz Beljaka, njihovo orožje pa pusti na mestu.

Po dolgem pričkanju je bil prvotni načrt nekoliko spremenjen. Monarhistične čete so se imele zbrati na Bavarskem namesto na Ogrskem. Bavarski "orgesch" (milica) in mornarska brigada kapitana Erhardta sta bila pripravljena za napad. "Orgesch" oboroči Tirolsko in Saleburško, medtem ko je imela Korziška organizirati svojo lastno revolucijo in dati 5000 mož — nemškim poveljnikom.

Dalje so zarotniki sklenili, da se morajo vsi socialistični voditelji na Dunaju aretirati, kakor hitro pade mesto, in ustreliti povelj. Na Češkem se imajo vzdigniti Nemei in ubiti predsednika Masaryka, Vladimírja Tusarja (takratnega ministerskega predsednika) in drja. Edvarda Beneša, ministra vsehjih zadev. Madžari in Pragi invadirajo Slovakijsko, Vsem Rusom, tudi reakcionarjem, je bilo naročeno, da začesane pomagajo boljševikom, ki so takrat prodirali na Poljsko, samo da bo Poljska prej zdrobljena, kakor bi bila pot v Rusijo odprta in bi prišli boljševiki na vrsto.

Meseca julija 1920, so zarotniki rešili vse finančne zadeve in v avgustu so je imeli vsi monarhistični poveljniki navodila v rokah za vstajo in vsakdo je čakal na svojem mestu. Tedaj se je pa pojavil prepri med zarotniki in v septembru je Lincoln obrnil hrbe monarhistom ter odnesel njihove načrte v Prago. Lincoln zavrzuje svoj ekspoziceja pripravilo, da se izlja njegovega poročila pošlje vladi Združenih držav. Dobro informirani opazovalci v Parizu — plie Mowrer — so menja, da ni vsega verjeti Lincolnu, verjamejo pa, da so glavne točke njegovega ekspoziceja resnične.

KROJAŠKA TVRDA SE JE KALTELA K ZADNJEMU SREDSTVU.

Los Angeles, Cal. — Krojaška tvrdka Haber & Co., poznana tudi pod imenom Golden West Clothing Co., je odpustila predelavca. Delavci organizirani v lokalni organizaciji šte. 278 krojaške organizacije Amalgamated Clothing Workers of America, so zahtevali, da kompanija zopet nastavi predelavca, ker ga je odpustila brez tehtnega veroka. Kompanija se ni ozirala na željo delavcev in sledila je stavka.

Družba se je obrnila na sodišče za sodnijsko prepoved. V svoji obtožnici pravi, da so se delavci zarotniško dogovorili, da ne more dovršiti naročil. Dalje izjavlja, da so štrajkarji razpostavili stavkovne straže, da kompaniji zvesti delavci niso mogli iti na delo. Po izjavi Izzy Millerja, organizatorja, je bilo samo šest takih "zvestih" delavcev, ki so silili na delo, čeprav je bila proglašena stavka.

Stavkarji izjavljajo, da imajo pravico razpostaviti stavkovne straže, ki se obnašajo mirno. Zabiljanje se vrši dne 16. maja. Prizadetih je okoli sto krojaških delavcev.

— Dr. Sunjaten, ki je bil zadnji mesec izvoljen predsednikom kitajske republike, je obelodanil manifest na tuje vlade za priznanje. Predsednik objavljuje, da bo združil vse kitajske provinčije pod eno vlado.

Isprti mornarji so solidarni.

Prepričani so, da zmagajo.

New York, N. Y. Harry Godfrey, Fed. Press) — Dasi ravno je plovbeni odbor izrazil svojo voljo vladno moč proti delavcem mornarju, ki nočejo sprejeti petnajstodstotnega znižanja mezde, so tukajšnji voditelji mornarjev prepričani, da zmagajo mornarji. Izpor je zanj prestopil v tretji teden in odborniki strojnške organizacije izjavljajo, da bodo parobrodniški lastniki, tepeni v tri deset dneh.

To je odgovor na grožnjo admirala Bensa, ki je dejal, da odtegne ladije privatnim interesom, ako ne uvede 15-odstotnega znižanja mezde Bensa ima v načrtu, da ostradi parobrodne lastnike, ko je izdal odredbo, da se odtegne United Transport korporaciji šest ladij ki nosijo več in petdeset tisoč ton.

Plovbeni odbor, ki se je definitivno pridružil gibanju za znižanje mezde, zagovarja svojo pozicijo, češ, da hočejo kompanije, ki hočejo znižati mezde, ustvariti monopol iz obrežne plovbe. Poddarja se, če se izpor nadaljuje, tedaj bodo najprvo ustavili obratovanje svojih ladij, da druge kompanije prislijo, da zasidrajo svoje ladje v pristanih, da eventualno porazi parobrodniške lastnike, ki hočejo znižati mezdo.

"Tako priznanje od načelnika onega največjih vladnih birojev," so izjavili voditelji mornarjev, se lahko amatra za napoved, kaj naj delavstvo pričakuje od administracije. To je prisiljenje na najbolj nečuvan način, ki se pa ne bo obneslo. Mornarji so se odločili, da ostanejo složni."

Kako daleč je ustavljena plovba na morju, govori fakt, da je v newyorškem pristaniu okoli šest sto parnikov, ki plovejo vsi pod ameriško zastavo. Od prvega maja sta samo dve ladiji zapustili pristan. Na teh ladijah je bilo sto petdeset strojnikov, ki so poznani pod imenom "red ticket men," pa niso ameriški državljani. Zdaj pa že tudi teh ljudi primanjkuje.

V pristaniu je zasidrani vsaki dan vedno več ladij. Izjave, da ladije odhajajo vsaki dan, se tolmačijo tako, da je bilo naznanjeno, da je ladija odpelna, v resnici je pa kapitan vzel le potni list, odplul pa ni iz pristani. Ladije, katero so odpelale, so pa lastnina podjetnikov, ki so podpisali pogodbo, da plačajo staro mezdo.

Kljub temu, da parobrodniški interesi izjavljajo, da so gospodarski položaja, je v resnici položaj tak, da nekatera društva, v katerih so organizirani parobrodni interesi, nameravajo prosiiti predsednika Hardinga, da izda proglaš "splošne narodne potrebe" in da pošlje na ladje vladne uslužbence kot mornarje. Dalje se nameravajo obrniti za sodnijske prepovedi in poslužiti se še drugih podjetniških sredstev, a katerimi upajo ugnati izprte mornarje.

JADRENICA SE JE POGREZNILA NA SUPERIORJU.

Sault Ste. Marie, Mich. — V silnem viharju, ki je divjal na Superiorju, sta se odrgali jadrenici "Mixtec" in "Peshtigo", ki ju je vlekel parnik "Zillah." Parnik je priplul v pristan. Ko je kasneje plul mimo parnik "Renown", so opazili, da je jadrenica "Mixtec" razbita, kajti valovi so jo vrgli na obrežje. Na jadrenici je bilo šest mornarjev in kapitan. Parnik je skušal rešiti enega mornarja, ki so ga videli na strehi kabine. Ali predno se je parnik približal, je mornar zdrknul v jezero.

Ladija "Peshtigo" se je zasidrala in sidra je prišla. Ponoči je padlo šest palcev snega in temperatura je padla tako nizko, da je voda zmrzovala.

Sioux Falls, S. D. — Temperatura je tukaj padla na 26 nad ničlo. Mraz je napravil velike škode. Omaha, Neb. — Prek Nebraska se je razlil mrzel val in temperatura je padla na 31 nad ničlo. Od leta 1907 se ni bilo tako mrzlega maja.

Ashland, Wis. — Tukaj je nepričakovano nastal mraz.

— V prejšnjem tednu je bilo na Irskem ubitih deset angleških vojakov in 220 je ranjenih. Irski so izvršili sedem neuspelih napadov na vojaške barake.

Drablj od blise in daleč.

— V nedeljo sta dva vlaka v Franciji skočila s tira. Dvanajst oseb je mrtvih in 50 ranjenih. Obe nesreči sta se zgodili samo nekaj milj narazen in to je upošle oblasti, da preiskujejo, ako ni kdo nalašč pokvaril tračnice.

— Z Dunaja javljajo, da je bil znan mednarodni špijon Ignac Trebič Lincoln pri ondodnem sodišču oproščen in da je zdaj na potu v Ameriko. Lincoln je bil obtožen veleizdaje.

— Iz Buenos Airesa poročajo, da so se spopadle bolivanske in paragvanske vojaške čete v okolišču Chaco blizu meje Bolivije in Paragvaja. Spor je nastal radi kolonistov iz Bolivije, ki se naseljuje v Paragvaju.

— Ognjenik Calima v Mehiki, ki je dolgo časa počival, bruhal pepel in lavo. Prebivalci beže v paniki na vse kraje.

— Iz Carigrada je prišla vest, da je zbornica turških nacionalistov v Angori ratificirala pogodbo s sovjetsko Rusijo. Pogodba je trgovinskega značaja in določa, da imajo ruski sovjeti prvenstvo v anatolskih pristaniščih in razne koncesije v Anatoliji.

— Vest iz Santiaga, Chile, sporoča, da se chilaska vlada pogaja z Združenimi državami za prodajo otoka Easter Island. Združene države so ponudile dvajset milijonov dolarjev za otok.

— John Allen, šofer v Syracuseu, N. Y., ima dve ženi; a katerima je psavilno poročeno. Boriče mu je ukazalo, da se mora ločiti od ene žene, česar pa noče storiti. Zdaj je v zaporu.

— Kostarika, Gvatemala, Salvador in Honduras (v Centralni Ameriki) so po svojih shornicah ratificirale pogodbo za združitvo. Nikaragva še ni ratificirala. Združene republike se bodo imenovali Združene države centralnoameriške.

— Vskandanja drama: Henry Dillon, star 37 let, bivši vojak, bivajše na 826 Cornelia St., Chicago, je izvršil samomor s strapom. Vzrok: brez dela in sredstev, da bi preživel svojo družino.

Potni listi za državljane Jugoslavije.

Jugoslovansko poslanstvo v Washingtonu nam je poslalo sledeče vrstice v objavo:

Poslanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Washingtonu opozarja vse državljane kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki bivajo v Združenih državah ameriških, da je njihova dolžnost in v interesu vsakogar izmed njih, da si nabavijo, odnosno da si ponove potni list brez ozira, če mislijo potovati ali ne. Iz tega razloga je potrebno, da si vsakdo preskrbi potni list čimprej mogoče od konzula v dotičnem okrožju. Po največji naredbi ministrstva za zunanje stvari bodo v bodoče konzuli izdajali, obnovljali in vizirali potne liste brez predhodnjega odobrenja ministrstva za zunanje stvari, temveč na podlagi podatkov in popravkov prošila.

Za izdajanje, obnavljanje in viziranje potnih listov državljanim kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki žive v Združenih državah, so pooblašteni:

Generalni konzulat v New Yorku, 442 West 22 Street, za vse tiste, ki žive v državah: Alabama, Delaware, Florida, Georgia, Connecticut, Massachusetts, Maine, Maryland, Mississippi, New Hampshire, New Jersey, New York, North Carolina, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Vermont, Virginia, West Virginia, Washington, D. C. South Carolina, Canal Zone in Kuba.

Generalni konzulat v Chicagu, 115 South Dearborn Street, za vse tiste, ki žive v državah: Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kentucky, Louisiana, Michigan, Minnesota, Missouri, Tennessee in Wisconsin.

Konzulat v San Francisco, 244 Kearny Street, za vse tiste, ki žive v državah: Alaska, Arizona, California, Colorado, North in South Dakota, Hawaii, Idaho, Kansas, Montana, Nebraska, Nevada, New Mexico, Oklahoma, Oregon, Philippines, Porto Rico, Texas, Utah, Washington in Wyoming.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"?

Veliki notranji nemiri v Mehiki.

Sovražniki delavstva bi radi odstavili delavske ministre.

SOCIALISTIČNA DEMONSTRACIJA V KONGRESU.

Mexico City, Mehika, 16. maja. — Konflikt med delavskimi in kapitalističnimi političnimi strankami v Mehiki se je zadnje čase zelo poostrial. Že od zadnje stavke železničarjev na državnih progah se neprestano drgnejo buržoazni interesi, ki imajo za seboj močnejše in inozemske kapitalistične interese, ob delavsko gibanje, ki se koncentriira v Mehiki delavski federaciji na strokovnem in v socialistični stranki ter raznih komunističnih frakcijah na političnem polju. Buržoazija ne more pozabiti, da so gotovi ministri ob času omenjene stavke odprto pomagali stavkarjem in pomogli, da delavec niso bili popolnoma poraženi.

Glavna buržoazna politična stranka v Mehiki, ki se ponaša, da je pomagala Obregonu do zmage lanske leto, je Partido Liberal Constitucionalista (liberalna konstitucionalistična stranka). Ta stranka, ki je bila ob času revolucije proti Carranzu zelo radikalna in "brezverska", je zdaj tako nazadnjaška, da celo klerikalni elementi, doslej največji nasprotniki liberalnih konstitucionalcev, stopajo v njene vrste.

Skupine poslancev v mehiškem kongresu, ki se prištevajo k stranki liberalnih konstitucionalistov so napovedale boj delavskim strankam. Že nekaj tednov se kuha v kongresu gibanje proti ministrom, ki so najkrajnjemu delavcem. Zadnji teden so pa poslanci teh skupin sprejeli na tajnem zborovanju resolucijo, ki bo ta teden predložena kongresu. Resolucija zahteva, da kongres odlovi ministre in vlaje uradnike, ki so obtoženi, da podpirajo "boljševizem in skrivoma hujskajo delavce na upor proti vladi." Glavni obtoženeč so: Celestino Gasca, guverner federalnega distrikta, Louis Morones, minister za delo in vladi nakupovalni zastopnik, in polkovnik Raygadas, glavni nadzornik policije. — Obtožena sta tudi socialistična kongresnika Felipe Carrillo in Antonio Diaz Soto y Gama, ki sta zadnji petek pripeljala v kongresno zbornico veliko deputacijo delavstva; deputacija je imela na čelu veliko rdečo zastavo, katero je postavila na mizo zborničnega predsednika. Ta čin je tako presenetil kongresnike, da so prestrašeni bežali iz zbornice. Omenjena poslanca sta obtožena, da sta "razširila konces z rdečo zastavo komunizma."

Kocka torej pade ta teden. Ako bo resolucija za odslopitev omenjenih ministrov in uradnikov sprejeta, se je bati generalne stavke, demonstracij in nemirov. Luis Morones je predsednik Mehike delavske federacije in ima za seboj močne delavske vrste. Polkovnik Raygadas, generalni policijski nadzornik, je znan socialistični veteran, ki je dosegel, da se zvezna policija ne meša več v spor med delavci in delodajalci.

Krivda je na strani premogovniških podjetnikov. Kov, izjavljajo odborniki U. M. W. of A.

Washington, D. C. — Iz izjave odbornikov rudarske organizacije U. M. W. of A. je spoznati, da je krivda za streljanje v rudarskem okraju v Zapadni Virginiji in Kentuckyju na strani privatnih premogovniških podjetnikov.

Obdorniki rudarske organizacije, ki vodi rudarsko stavko v Zapadni Virginiji in Kentuckyju, pravi o položaju: "Strajkarji so domačini, rojeni v tem distriktu, in nikdar niso za to, da bodo izgnani iz njega. Kdor pozna gorjanski temperament, ve, da se ti ljudje ne dajo ostrašiti, da ne bodo dovolili, da njih otroci in žene postanejo tarče. Mene so nadlegovali za denar, da kupijo orožje in strelivo."

"Seveda sem te zahteve odbil in jim svetoval, da naj bodo mirni. Prepričan sem, da bodo nekateri takoj streljali nazaj, kakor hitro s obo streljalo na njih hile ali šotorne kolonije, v katerih zdaj žive, od kar so bili postavljani iz kompanijskih hiš."

Iz izjave odbornika rudarske organizacije je jasno spoznati, da

streljajo na kolonije rudarjev in da nekateri rudarji odgovarjajo na strele. Premogovniški podjetniki se trudijo, da zlomito stavko rudarjev za vsako ceno. Najljubše bi jim bilo, da se proglasi obsedno stanje. Če je mir, se ne more proglasiti obsedno stanje. Zategadelj streljajo provokaterji na šotorne kolonije rudarjev.

Iz delavskega sveta.

J. H. Thomas, predsednik unije angleških železničarjev, ki je posetil Ameriko, bo gost na konvenciji Ameriške delavske federacije v Denverju. Irsko-ameriška delavska liga zahteva, da se Thomasu odreče vstop na konvencijo.

Državna delavska federacija v Pennsylvaniji je v zadnjem letu narasla za 252 krajevnih unij in 35.000 članov.

Walter N. Ridiok, predsednik Mednarodne bratovščine knjigovozov, poroča, da knjigovozni stavkajo v 73 mestih s tiskarji vred za 44 ur dela v tednu.

Lloyd George je zopet povabil zastopnike rudarjev in lastnikov rudnikov na skupno konferenco. Stavka rudarjev v Angliji traja že 46 dni. Kriza je velika. Kapitalistični listi se ne upajo več poročati o položaju.

Kje smo?

Torej pretekli teden se je vršila v ustavotvorni skupščini debata o interpelaciji komunističnega voditelja dr. Sime Markovića glede znane Vesnić-Draškovićeve "Obznanne".

Vsi se spominjamo raznih alarmantnih vesti, ki jih pošiljajo v svet buržujsko, za Francoze navdušeno časopise; v komunističnem arhivu v Belgradu so odkrili strašne beži, dognali so zvezo s sovražniki države, dognali so bombe in granate, ugotovili fabrikate strupenih plinov, špijonaža se je razlezla v vse urade (to je napreč res, ampak ne komunistična!) in našim dobrim in solidnim državljanom je mozeg v hrbtnici zmrzoval vkičub trem zimskim jopam pod suknjo. Strašne vesti so bile to!

In tiste silne obljube! Le počakajte, so rekli, da pride do besede minister in njegov pomočnik gospod L. pa boste videli, čuda boste videli in slišali!

Toda kaj! Gospod minister notranjih del in policajdemokrat Drašković ni razodel niti ene skrivnosti, ni predložil zbornice niti enega dokumenta, ampak pripovedoval je o komunistih le pavšalna sumničenja, kakor jih jebral v najbolj obskurnih francoskih listih! Iz česar seveda sledi, da je bila izdana "Obznanne" na francosko komando.

Toda Vesnić ne bi bil Vesnić, če bi se bil zadovoljil le s francosko komando. On je šel dalje, mnogo dalje. On ni hotel zadeti le komunistov a svoje protizakonito naredbo — da je bila naredba izdana brez zakonite podlage, to je priznal in moral priznati minister "policije" g. Drašković sam!! — ampak zadeti je hotel vse opozicijske stranke!

Naredba je stilizirana tako, da poljejo administrativne oblasti lahko vsak moment v vsako hišo, k vsakemu državljanu žandarja s poveljem, da odvede človeka na varen in miren kraj, kjer ga lahko pridrže tako dolgo, dokler smatra to administrativna oblast za potrebno!

Kje pa smo? Kam gremo? Nekdaj je bila carska Rusija, nekdanj je bilo turško cesarstvo. Tam se je na ta način vladalo, surovo, nečloveško. Bile so pa tudi države in se še, kjer se je vladalo tako:

Če si obdolžen kaznjivega dejanja nima o tem definitivno odločati od ministrov in vlade odvisna oblast, ampak od ministrov in vlade neodvisno sodišče! Neodvisno sodišče preišče zadevo in obdolženca obsodi ali pa sprosti na podlagi dokazov in protidokazov.

Take države so imenovani v Evropi pravne države, ker je v njih vladalo pravo in zakon.

Kakor izgleda, naši ministri niso živeli mnogo v Evropi. Doslej niso naše oblasti zaprle niti enega "komunista" na podlagi "Obznanne" in ga izročile neodvisnemu sodišču!!

Vse to se je ugotovilo oh priliki parlamentarne debate o "komunistih", in vendar "Obznanne" ostane v veljavi in za njo se glasoval tudi ljudje, ki se prištevajo s ponosom k "demokratom"!

Za lastna demokracija! A čelo glasovali so za njo, ampak se hvalijo se ti patroni s tem, da so glasovali za zdrav razum. Pri nas doma pa glasujejo za naredbe a-la Obznanne! Kje je tu logika?

Iz vsega je razvidno, da se nam ni mogotcem ne gre ne za demokratske principe, ne za pravno državo in ne za naš ugled na zunaj, ampak samo za prevlado in premoč njihove osiroma njihovih strank. S pomočjo "Obznanne" hočejo oni vsako opozicijo udusiiti in zatreti eventualno s silo. Kar ne pade pred njimi na kolena, je treba zlomiti.

Reči moramo odkrito, da je to jako zdrav in dober princip. Zakaj? Zato: Kadar bodo prišle sedanjje opozicijske stranke do veljave in moči, bo ostala tudi "Obznanne" v veljavi! In kar se ne bo uklonilo brezpogojno opozicijskim strankam, in če se to stokrat imenuje demokratsko ali pa radikalno, bo šlo brez usmiljenja na cesto ali pa v ječo potom administrativnega — sodniškega! — postopanja na podlagi iste "Obznanne", katero je pripoznala današnja vladna večina kot veljavna za vse državljan brez izjeme. Kar pa je meni pravo, bo tobi zdravo! — Naprej.

Naši vladinovi konstatirajo dan za dnevom z velikim zadovoljstvom sami, da v Rusiji ne vlada več teror, ampak da prevladuje zdrav razum. Pri nas doma pa glasujejo za naredbe a-la Obznanne! Kje je tu logika?

Iz vsega je razvidno, da se nam ni mogotcem ne gre ne za demokratske principe, ne za pravno državo in ne za naš ugled na zunaj, ampak samo za prevlado in premoč njihove osiroma njihovih strank. S pomočjo "Obznanne" hočejo oni vsako opozicijo udusiiti in zatreti eventualno s silo. Kar ne pade pred njimi na kolena, je treba zlomiti.

Reči moramo odkrito, da je to jako zdrav in dober princip. Zakaj? Zato: Kadar bodo prišle sedanjje opozicijske stranke do veljave in moči, bo ostala tudi "Obznanne" v veljavi! In kar se ne bo uklonilo brezpogojno opozicijskim strankam, in če se to stokrat imenuje demokratsko ali pa radikalno, bo šlo brez usmiljenja na cesto ali pa v ječo potom administrativnega — sodniškega! — postopanja na podlagi iste "Obznanne", katero je pripoznala današnja vladna večina kot veljavna za vse državljan brez izjeme. Kar pa je meni pravo, bo tobi zdravo! — Naprej.

Kdo in odkod so Baski? Garrett P. Servis.

Baski, ki bivajo v pirenejskih gorah med Španijo in Francijo, so najinteresnejša aganca v zgodovini človeštva. Teh ljudi je nekaj več ko pol milijona, imajo svoj jezik in svoje šege in navade ter so narod sam zase. Učenjaki, ki proučujejo njihovo prošlost in jezik, se nikakor ne morejo zediniti v vprašanju, odkod so Baski, h kateremu plemenu spadajo in h kateri jezikovni veji pripada njihova govornica.

Vse, kar se do danes trdi o Baskih, so same hipoteze, to je domnevjanja brez utemeljenih dokazov. Nekateri pravijo, da so Baski najstarejši belopoltni ljudje na svetu. Baski sami ne vedo, odkod so prišli in sploh nimajo zanesljivih podatkov o svoji zgodovini. Filologi, ki študirajo njihov jezik, trdijo, da baski jezik ni v sorodu z nobenim živim niti mrtvim jezikom v Evropi, kar je znano.

Ker Baski sami ne vedo ničesar o njihovi prošlosti, so se našli drugi ljudje, ki so bolj radovedni o njih in ki so iznašli razna ugibanja o izvoru Baskov in njihovega jezika. Vzemimo najprvo jezik. Iz geografskih in arheoloških odrojev obstoji teorija, da Baski govorijo jezik Kromagnoncev. To je bilo predhistorično ljudstvo iz dobe kamna, ki je zapustilo v mnogih jamah na Francoskem in Španekem ostanke čudovite primitivne kulture v slikarski umetnosti in industriji. Arheologi se zelo zanimajo za ta udarjen rod, ki je živel v krajih današnje Francije, Španije, morda tudi Nemčije in Italije pred kakimi 15.000 leti. (Ime Kromagnonci izvira iz imena francoske vasi Cro-Magnon, kjer so našli največ ostančkov tega ljudstva in tudi kostnjakov.)

Baski so torej po tej teoriji preemigrali Kromagnonci, jih podjarmili in adoptirali njihov jezik. V zgodovini ni to nič novega, da je spečan narod prevzel jezik in kulturo plemenskega, toda bolj civiliziranega ljudstva. Ampak ta teorija stoji na zelo slabih temeljih. Nič ne ve, kak je jezik so govorili Kromagnonci, dasi je drugače utrjeno, da so imeli za tiste čase precej visoko kulturo.

Druza teorija o izvoru Baskov je še bolj romantična, kajti če bi bila resnična, tedaj so Baski edini živeči potomci ljudstva, ki je videlo eno največjih katastrof po zadnji ledeni dobi — potresenje in v morje toliko opevanega kontinenta Atlantisa, ki baje zdaj leži na dnu Atlantika zapadno od Evrope in Afrike.

Baski so po svojem prirojenem značaju zelo ponosni ljudje, srečni, neustrašni — torej so zelo podobni tipom prebivalstva v Atlantisu kot jih je opisal starogrški pisatelj Platon, ki je podal krasno pesniško sliko izgubljenega kontinenta, civilizacije dotle nara naroda in tragedije, ki ga je zadela. Sotoj je slišal od egiptiških duhovcov, da je bil Atlantis na vrhuncu svoje civilizacije in moči kakih 9000 let pred njim (Solomon). Zdej je torej že 11.500 let od tega. Morje je zalilo deželo ob času, ko so armade tega ljudstva osvajale kraje nižjih barbarških rodov v zapadni Evropi, torej se je lahko zgodilo, da so Baski — ako smemo tako nazivati prebivalce bajnega Atlantisa — v velikem številu pleuili po današnjem Španekem, Portugalskem in severozapadnih krajih Afrike, ko je njihova demovina izginila pod morskimi valovi. Naravno so ostali v novem kraju in se tam udomastili, ko so premagali in zatrli Kromagnonce.

Ta teorija je seveda le ugibanje. Dokazov do danes še ni da je bil ali da ni bil Atlantis. Drugi pravijo, da so Baski predstavniki starih "Iberijancev", katere so našli stari Rimljani in Geki na sedanjem Španekem. Ampak to je le drugo ime, ki ne pove ničesar. Ravno tako niso utemeljene teorije, da Baski izhajajo iz severne Afrike ali da so direktni potomci Kromagnoncev po krvi in jeziku. Prvo in drugo je lahko res — saj go Kromagnonci tudi prišli od nekod z vzhoda in izpodirili prejšnja divja Neandertalec. Fakt je, da je baski jezik zelo primitiven in tuje se ga zelo težko nauči, dočim so Baski z lahkoto nee drugih jezikov. Filologi pravijo, da je malo podoben finskemu in madžarskemu jeziku. Baski pišejo svoj jezik z latinico in imajo nekoliko svoje literature in časopisov. Njihove tiskane knjige ne segajo dalj kot do polovice 16. stoletja.

Kot že rečeno, je okrog pol milijone Baskov, največ 400.000, ki žive v goratih krajih Brencjev. Veliko se jih je iselilo v Argentino.

Zdravniške posiljave v Rusijo. Ruski sovjetski zdravniški pomožni odbor v New Yorku, N. Y., poroča, da je do 1. maja 1921. poslal v Rusijo zdravniškega materiala, obleke in konzerviranega mleka v vrednosti \$91.985.54. Material je bil večinoma podarjen. Zdej se nabirajo prispevki za prihodnje pošiljave, ki bo poslana prve dni junija. — Vsi prispevki se pošiljajo na naslov: Soviet Russia Medical Relief Committee, Room 506, 110 West 40th Street, New York City.

72 komunističnih delegatov aretiranih v Rumuniji. Bukarešt, 14. maja. — Tukaj se je vrnil kongres rumunske socialistične stranke, na katerem je bila sprejeta resolucija za brezpogojni vstop stranke v tretjo internacionalo. Čim je kongres odglasoval za resolucijo, je policija udrla v dvorano in aretirala vse delegate — med temi tri poslanec v parlamentu — ki so glasovali za tretjo internacionalo, 72 po številu.

Briand in Lloyd George se kavčata. (Nadaljevanje s 1. strani).

skoraj enako: vsobino kakor oni leta 1914. Mednarodni vesela pravijo odprto, da v prihodnjih 48. urah prav lahko pride razkol v ententi, ako Poljaki ne umakne svojih čet iz Slezije. Italije podpira Anglijo na vsaj črti.

Oppeln, Slezija, 16. maja. — Poljaki vstati so hoteli včeraj okupirati teritorij zapadno od Gross Strehlitz, toda 700 nemških prostovoljcev jim je prekrizalo račune. Poljaki, čeprav jih je bilo 2000, so bili tepeni in morali so bežati. Na bojišču je obhleglo 37 Poljakov mrtvih in 70 je bilo ujetih; Nemci so izgubili 18 moč.

Snoči so Poljaki streljali na Ratibor, ki je še vedno v rokah Italijanov in Nemcev. Anglički polkovnik, ki je s sto Nemci osem dni držal postojanko pri Kandrzanu, se je moral umakniti. Polkovnik je pozneje izjavil, da so Francosi vodili poljske insurgente. Nemške čete nameravajo priti splošno protiofenzivo jutri zjutraj.

Francoska kavalerija je včeraj v več krajih odprto branila poljske vataše in napada nemške prebivalce z golimi sabljami. To se je zgodilo v Katowitzu in Beuthenu. Bilo je mnogo mrtvih in ranjenih, toda podrobnosti še niso znane.

ALI VESTE, DA JE VEAK ČLOVEK RIBA, PREDNO JE ČLOVEK?

Natančna pojasnila o tej resnici dobite v knjigi "Zakon biogenetike", katero je izdala Književna matica S. N. P. J. Knjiga je trdo vezana, ima 12 slik in stane \$1.50.

Ako hočete spoznati težke posledice, ki jih ima v mnogih slučajih samoko življenje oženega moža, ki živi ženo v starem kraju, štajte knjigo "Zajednici", katero je izdala Književna matica S. N. P. J. Knjiga je trdo vezana, ima 304 strani in stane \$1.75.

Kdor naroči obenem obe knjigi, Zakon biogenetike in Zajednice, ju dobi za tri dolarje poštinske prosto. Narodila prejema tajnik Književne matice: Frank Alesh, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Illinois. (Adv.)

RADA BI IZVEDELA. Kje se nahaja Frank Karlovič, zanj bi rada izvedela spgđaj podpisana, imam mu sporočiti zelo važne stvari. Naj se mi nemudoma prijavi na moj naslov: Mary Terkinar, P. O. Box 425, Frankfort Heights, Ill. (Adv. May 16, 17, 18)

Za kuhanje piva doma. Imamo v zalogi slad, kmecl, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vadno in najbolj in najcenejši. Dobiti je tudi špirko sodov, steklene in vsahil loncev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Grocerijam, sladničarnam in v prodajalnih šoleznih damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 5401 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

NA PRODAJ DVE MOLZNI KOZILI. Ena je podobna Neubian in brez rogov in daje po dva kvarta mleka. Druga je prava Toggenburg ima male roge in daje dva kvarta mleka, stare sti 2 in 3 leta, mladica bosta imele koncem meseca maja oplemenjene s Anglo-Neubian in se računata da bodo dajale do 9 kvartov mleka. Cena je po \$30 za vsako. F. O. B. Pišite na: A. HOMER WHITNEY, Nasha, Kans. (Adv.)

Uniči vse sitne stenice P. D. Q. Samo pomislite si, škatica P. D. Q. stane 35c (Pasky Davila Quietus) in katerega si napravite en kvort tekočine dovolj za uničiti milijone stenice, bolh, škurkov in mravlj in vseliti vsako nadaljno zalogo, brez da bi pokvarili obleko ali perilo. Tekoči ogenj za stenice je P. D. Q. Stenice ima toliko prilike življenja kot sneg pri vročem soncu. Patentirana brigadka v vsaki Matiji P. D. Q. a katero si pomagata uničiti celo šivalnico temveč tudi vse njih zalogo. Glejte za Hudičkovo glavo na vsaki škatici, tedaj boste gotovo imeli to kar rabijo v bolnišnicah, hotelih in karje do danes najboljšo sredstvo poznano po isvedenih. (Adv.)

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 8. aprila 1906. Inšorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODSEK: Predsednik Vincenzo Calhok, guvernerski Antoa Hrest, Box 140, Cannonsburg, Pa. gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnice odjelca Paul Berger, gl. blagajnik John Vogrich, upravitelj glasila Filip Godina.

POŠTNI ODSEK: John Underwood, predsednik, 408 Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenka, Box 278, Berberon, Ohio, Jan. Radick, Box 432 Southon, Pa., Frank Sponack, 2608 Prosser Ave., Cleveland, Ohio, John Erman, 828 First St., La Salle, Ill. BOLNIŠKI ODSEK: OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-89 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VZMOSNO OKROŽJE: Jacob Ambrošič, Box 386, Moon Run, Pa. Anton Radick, Box 73, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Kolar, Box 104, Green, Kans., za Jugoslav. Leo Kulcar, Box 345, Gilbert, Minn., za Slovenstvo.

Nadzorni odbor: Matt Petrovič, predsednik, 807 E. 140th St., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrošič, 418 Paterq St., Eveslet, Minn., Peter Bernik, 2153 S. Harding Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbor: Vpisani, Calhok, John Underwood in Matt Petrovič.

Združitveni odbor: Predsednik: Frank Alesh, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trdelj, Box 151, Levanos, Pa. John Owen, 548 Englewood, Detroit, Mich. Jan. Štuk, 1161 E. 63. St., Cleveland, Ohio. Mary Udovič, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill. VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": John Zverstnik.

POZORI! — Korrespondenca z gl. uredniki, ki delajo v glavnem tisku, se vrši tabele VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se pošiljajo Predsedništvu S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NARLOVE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJAVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednate vsebo se pošiljajo tajništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V VEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede posiljavanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, njegov naslov je zgoraj. Vsi prisliki na gl. upravni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 408 Hay Street, Springfield, Ill. Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, namizila, oglasi, naročila in spili vse kar je v zvezi s glasilom jednota, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2857-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

ALI VESTE, DA JE VEAK ČLOVEK RIBA, PREDNO JE ČLOVEK? Natančna pojasnila o tej resnici dobite v knjigi "Zakon biogenetike", katero je izdala Književna matica S. N. P. J. Knjiga je trdo vezana, ima 12 slik in stane \$1.50.

Ako hočete spoznati težke posledice, ki jih ima v mnogih slučajih samoko življenje oženega moža, ki živi ženo v starem kraju, štajte knjigo "Zajednici", katero je izdala Književna matica S. N. P. J. Knjiga je trdo vezana, ima 304 strani in stane \$1.75.

Kdor naroči obenem obe knjigi, Zakon biogenetike in Zajednice, ju dobi za tri dolarje poštinske prosto. Narodila prejema tajnik Književne matice: Frank Alesh, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Illinois. (Adv.)

RADA BI IZVEDELA. Kje se nahaja Frank Karlovič, zanj bi rada izvedela spgđaj podpisana, imam mu sporočiti zelo važne stvari. Naj se mi nemudoma prijavi na moj naslov: Mary Terkinar, P. O. Box 425, Frankfort Heights, Ill. (Adv. May 16, 17, 18)

Za kuhanje piva doma. Imamo v zalogi slad, kmecl, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vadno in najbolj in najcenejši. Dobiti je tudi špirko sodov, steklene in vsahil loncev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Grocerijam, sladničarnam in v prodajalnih šoleznih damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 5401 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

NA PRODAJ DVE MOLZNI KOZILI. Ena je podobna Neubian in brez rogov in daje po dva kvarta mleka. Druga je prava Toggenburg ima male roge in daje dva kvarta mleka, stare sti 2 in 3 leta, mladica bosta imele koncem meseca maja oplemenjene s Anglo-Neubian in se računata da bodo dajale do 9 kvartov mleka. Cena je po \$30 za vsako. F. O. B. Pišite na: A. HOMER WHITNEY, Nasha, Kans. (Adv.)

Uniči vse sitne stenice P. D. Q. Samo pomislite si, škatica P. D. Q. stane 35c (Pasky Davila Quietus) in katerega si napravite en kvort tekočine dovolj za uničiti milijone stenice, bolh, škurkov in mravlj in vseliti vsako nadaljno zalogo, brez da bi pokvarili obleko ali perilo. Tekoči ogenj za stenice je P. D. Q. Stenice ima toliko prilike življenja kot sneg pri vročem soncu. Patentirana brigadka v vsaki Matiji P. D. Q. a katero si pomagata uničiti celo šivalnico temveč tudi vse njih zalogo. Glejte za Hudičkovo glavo na vsaki škatici, tedaj boste gotovo imeli to kar rabijo v bolnišnicah, hotelih in karje do danes najboljšo sredstvo poznano po isvedenih. (Adv.)

Največja Slovenska Banka v Ameriki. V 3 TEDNIH VAM POSLJEMO Val denar, ki ste ga namonili in svojce v vaše domovino in v šestih tednih Boste prejeli lastnoročno podpisano potrdilo od prejemnika denarja. Denar pošiljamo po dnevnem kursu. Naša banka stoji pod državnim nadzorstvom in lahko nam brez skrbi povzrite svoj denar. Predajamo vozne listke (tikete) za vse pernike, ter vam pripeljemo tudi svojce iz starega kraja. Igotavljamo tudi poto (pose) in vse drugo kar je potrebno za potovanje iz Amerike v domovino in iz domovine v Ameriko. Pišite nam za pojasnila v slovenskem jeziku. Slavonic Immigrant Bank, 488 WEST 23rd STREET, NEW YORK, N. Y. Kapital \$100,000.00 Rez. zaktad \$30,000.00

Jimmie Higgins.

Opisni UPTON SINCLAIR.

U prevodu iz originala prevod IVAN MOLEK.

(Nadaljevanje.)

Farmarji, ki so tvorili naborno komisijo, so lahko uganili starost konja, niso pa mogli uganiti starosti človeka.

"Vzamem te vresno", je dejal končno načelnik komisije, stavec s kozo brado, ki je bil ob enem mirovni sodnik.

"All right", odvrne Jimmie, "ampak to vam ne bo nič pomagalo."

"Kaj misliš s tem?"

"To, da se ne bom bojeval; jaz sem proti vojni."

"Ako si proti vojni, boš ustreljen."

"Dobro. Vzemite puško in me ustrelite."

"Zaprte te za vse življenje."

"Kaj me žiga?"

Naborni komisarji so bili v zadregi. Teško je imeli opravek s človekom, ki se ne briga, kaj se zgodi s njim. Ako ga zapro, ga morajo hraniti na občinske stroške in to ne bo pomagalo do zmage nad Nemci. Ogenj njegovih oči jim je povedal, da je njegovega odpora ne bodo strli tako hitro. Odločili so lokalni interesi in stavec s kozo brado je zopet nagovoril Higginsa: "Ali pojdeš iz našega okraja, ako te izpustimo?"

"Ne brigam se za vaš prokleti okraj!"

Izpustili so ga. Z njim vred je bil oproščen tudi Divji Viljče, katerega je lahko vsakdo spoznal na prvi pogled, da ne bo več dolgo tlačil trave in preklinjal vojne. Obrnila sta mestecu hrbet in se napotila proti železnici. Prvi tovorni vlak, ki je pripotela mimo, ju je odpeljal daleč proč. Vso noč sta se vozila v praznem tovornem vozu. Lekala sta na golih tleh, ko je Jimmieja zbudil iz trdega spanja bolestin krik njegovega tovariša. Higgins se je ustrašil in v temi tipal Divjega Viljčeta. Zatipal je goščo, ki je bila mokra in vroča.

"Prijatelj, jaz sem pri kraju", je vzdihnil Viljče.

"Kaj je?"

"Kri, kri se mi je ušla."

Jimmie je bil tako sbehan, da niti vedel ni, kaj ta pomeni. Drugoga ni mogel storiti, kakor da je držal tresočo roko tovariša in poslušal njegovo stokanje. Čez nekaj časa se je vlak ustavil in Jimmie je skočil na tla in poklical zavirača, ki je stopil v voz s svetilko v roki. Divji Viljče je ležal v tuji svoji krvi; bil je še tako slab, da ni mogel dvigniti glave.

"O Bog!" vzklikne zavirač, "temu ni več pomagati."

Viljče je premikal ustnice in Jimmie je sklonil glavo k njemu.

"Da si mi zdrav, brat", je pošepetal. To je bilo vse. Jimmie je zaplakal na glas. Lokomotiva je zaplakala.

"Kaj vraga delata na vasku, potepuha!" zareži zavirač, toda bolj mehko. Prijel je upirajočega — ni bil težko breme — in ga položil na lesen hodnik pred postajo.

"Mi je zelo žal, toda mi imamo zamudo". Po teh besedah je zavirač dal znamenje s svetilko, skočil na vlak, ki je potegnil in kmalu izginal. Jimmie je pa sedel araven trupla svojega prijatelja.

Zjutraj je prišel postajenačelnik in obvestil pristojno oblast. Čez nekaj ur je prikolebal konj z vozom, na katerega so naložili truplo. Česa naj Jimmie še čaka? Pokopališča za ubohe so vsa enaka in pogreb ne bo nič posebnega. Moč, ki je prišel z vozom po mirišča, je sumljivo eri na Higginsa in ga vprašal koliko je star. V tistem kraju je manjkalo delavcev na polju in nova postava je bila: v armado ali na delo! Jimmie se je spomnil naborne komisije prejšnjega dne in ni rekel ničesar. Še enkrat se je ozrl na mrtvega Viljčeta, potegnil z rokavom preko svojih oči in je hitro ubral no železniškem tiru. Ko je pripotela za njim drugi tovorni vlak, so ga umaknili in skočil nanj. V notranjem šepu svoja sukaje je pa tiskal dnevnik o "armadi brezposelnih", edino dedščino po Divjem Viljčetu.

Bližal se je čas žetve in Jimmie Higgins je mahnil na Zapad, v deželo pšenice. Trdo je delal, toda plača je bila dobra. Jimmie je spoznal, da vojna še ni tako slaba reč za ohe — ki so ostali doma. Ako se ti je farmer zameril s šmurkolo, ali če ti je farmerica dajala hrano, ki ti ni bila všeč, si mu obrnil hrbet in stopil k njegovega sosedu, ki ti je rad plačal dolar več na dan, samo da je imel delavca. Po Higginsovih izkušnjah je bil to delavski paradiz. Edina nadloga so bile sitne naborne komisije, ki niso nikdar dale človeku miru. Vedno in vedno so te zalezovale in izpraševale za starost — in to se je ponavljalo fedcn za tednom, mesec za mesecem. Zakaj hudiči ne dajo siromaku izkazila, da je bil že stokrat izprašan in potem bi imel mir pred njimi? Toda ne, niso hoteli dati izkaznice, rajši natezajo delavca, kakor da bi ga hoteli po vsej sili spraviti v armado. Tako je vsaj mislil Jimmie, ko se ni mogel iznebiti nadležnih nabornih inkvizitorjev. Ali on se je zaklel, da njega ne dobe v armado, pa če poskusijo z vsemi satanskimi iznajdbami!

Kljub temu ni bil Jimmie več tako "nevaren" odkar je izgubil Divjega Viljčeta. Po naravi je bil mehak in ni mogel neprestano kazati tistega strastnega sovraštva do družbe, ki je lastno nekaterim "divjim" revolucionarjem; tudi ni nikdar mislil na kakšno maščevanje kakor delajo sabotisti. Higgins je bil socialist v pravem pomenu besede — prišteval se je k družbi in kakor si je želel miru, blagostanja in sreče, je želel ravno to vsej družbi. Niti sanjal se mu ni, da bi moral delavci postopati s kapitalisti ravno tako brutalno, kakor dame delajo kapitalisti s delavci, kadar dobe industrije v svoje roke; po njegovem mnenju je bil tudi kapitalist deležen pravice.

Vsem ljudem enake pravice! Jimmie bi bil v enem dnevu odpustil vsem svojim sovražnikom in izbrisal vse sovraštvo, če bi bil mogel. Njegova propaganda — ko je bil sam brez vpliva drugih — je zopet dobila prejšnji idealistični značaj. Skratka: Jimmie je pokazal zobe le še takrat, kadar ga je hotel kdo poslati spraviti v človeško klančino.

Zdelo se mu je, da je zopet srečen — srečnejši kakor je bil kdaj prej v svojem življenju. Zastoj si je včasih rekel, da je njegovo življenje brez namena in cilja: — takoj se je spomnil, da ima cilj; vizijo pravične, pametne in srečne človeške družbe. Kadarkoli je imel koga, ki ga je poslušal, ko mu je on razkladal sijajno bodočnost človeške družbe, je bil srečen in življenje mu je bilo dragoceno. Le včasih so mu grenki spomini obudili srčne bolečine — kadar se je ponoči zbudil iz sanj, v katerih je objemal mehko, gorko in ljubeznjivo telo Elizete Betusar — ali kadar je prišel v farmersko hišo, kjer so bili otroci, katerih občinstvo ga je spomnilo na njegovega fantička, radi katerega se je nekoč najljubljivej bojeval za pravičnejši svet. Jimmie je spoznal, da ne more delati pri gospodarju, ki ima otroke. Večkrat je povedal farmerju vzrok, zakaj mu je težko, kadar vidi otroke in v takih slučajih je farmerica navadno sklenila z njim premirje v razredni vojni in mu poklonila polovico velike jabolčne potvice.

Socialistična stranka je imela konvencijo v St. Louisu in sprejela izjavo proti vojni. Stranka je izjavila, da je to najkrivičnejša vojna v zgodovini Amerike in "zločin nad ljudstvom Združenih držav"; dalje je stranka pozvala ameriške delavce na vojno proti vojni in se zavzela, da bo "podpirala vsako gibanje mase proti konvenciji". To je bil seveda resen korak v tistem času in sodrugi so se zavzeli te rešnosti. Bile so burne razprave in veliki prepri zaradi omenjene strankine izjave proti vojni.

V mestecu Hopelandu, blizu katerega je Jimmie delal, je bila krajerna socialistična organizacija, v katero je Jimmie prestopil iz leevillške organizacije. Pisal je vse zaostale mesečne prispevke in njegova dragocena deča, članska knjižnica je prišla, da je zopet dober član stranke. Nato je redno pohajal na seje in poslušal razprave, ki so bile ravno tako vroče in burne kakor v Leevillu ob času izbruha evropske vojne.

V organizaciji so bili člani, ki so natančno razložili pomen besed "vsako gibanje mase proti konvenciji". Vodilni trgovec s mešanim blagom v mestu, ki je bil socialist, je dejal, da te besede pomenijo vstajo in družalco nasilje in oblasti bodo obsojile strankino izjavo kot velebdajsko. Rusko židovski krojač po imenu Rabin je pa pobijal trgovca, češ da kaj socialistična brigada kaj pomenijo besede. Besede so besede, pustimo jih sovražniku, naj si on beli glavo z njimi! — Jimmieju se je zdelo, da poslušal sodruga Stankeviča v Leevillu. Edino razliko je Higgins videl, da v tem mestu ni bilo toliko Namevcv; kar jih je bilo, so molčali o vojni in raspravljali o k večjemu o Irski in Indiji.

Jimmie je slišal dokaze in protidokaze, izjave in protizjave — in njegova glava ni bila še nikdar tako zmešana. Sovražil je vojno ko prej, ali ob enem je zdaj sovražil tudi Nemčijo. Ko je ameriška vlada napovedala vojno, je seveda stopila vsa, da se opraviči pred ljudstvom. Vsa mesta so bila pokrita s plakati s tiskanimi proklamacijami in slikami in časopisi so bili dnevno polni grafičarja o zločinu, ki jih je izvršila Nemčija nad človečanstvom. Jimmie se je lahko ognil tega "strupa iz Wall Streeta", kakor je imenoval vladne proklamacije in štivo ter slike v časopisih, toda delavci, s katerimi je bil v tesni dotiki, so čitali te reči od prve do zadnje črke in mu jih zalučali v obraz, kadar se je z njimi prepiral. Potem so bile dnevne vesti — o potapljanju parnikov, ki so bili polni ranjencev, streljanju na rešilne čolne in odvajanju belgijskih otrok, trinajst in štirinajst let starih, v sužnost na Nemško, kjer so morali delati v rudnikih! Kje je človek, ki ne bi sovražil in se bal take vlade! Kdo se ne bi zgrozil ob misli, da morda na kak način pomaga brutalni nemški vladi do zmage!

Jimmie je bil pošten in je vzel dejstva, kakršna je videl. Ko se je pa dobro prebral vse od kraja do konca, ko se je spomnil, kaj je vse počel v družbi Divjega Viljčeta, "Maline" Curran in Jožeta "Ploščotoglavca", tedaj je moral sam sebi priznati, da je nevede in nehoče pomagal kaiserju do zmage. Seveda ni tega povedal drugim, ampak kadar je sam s seboj raspravljal, je velik dom napolnil njegove duše. Kaj če bi bilo res, kar je tolikokrat povdaril dr. Serice, da se bo morala Amerika pripravljati na vojno v prihodnjih dvajsetih ali tridesetih letih, ako zmaga kaiser! Ali ne bi bilo v tem slučaju pametno, da socialisti začasno prenehajo z revolucionarno agitacijo, dokler ne bo Viljem vržen s prestola!

Bilo je mnogo socialistov, ki so resnično bili tega mnenja — in to niso bili socialisti od večraj, pač pa stari veterani, ki so že leta in leta v gibanju in katere je Jimmie visoko cenil pred vojno. Ti socialisti so zdaj obježali st. Louisko resolucijo ali "poročilo večine" kakor so imenovali protivno izjavo socialistične stranke. Ko je članstvo stranke pri splošnem glasovanju odobrilo resolucijo z ogromno večino osem proti enemu, so omenjeni socialisti izstopili iz stranke in nekateri so pričeli ostro napadati svoje bivše sodruga in prijatelje. Kapitalistično časopisje je kajpada hitro hlastnilo po izjavah izstopivših socialistov in jih poročilo, češ poglejte, kaj pravijo "pravi socialisti" o "izdajalskih socialistih". Jimmie Higgins je silno zameril tem sodrugom. Lepi socialisti, ki pobegnejo v urini nevarnosti! In Jimmie jih je primerjal s Judemom Iskarijotom, Benediktom Arnoldom in drugimi izdajalci neslavnega imena, ki so se ohranila v zgodovini.

(Dalje prihodnjil.)

Novice iz Jugoslavije.

PROTIČEV MANDAT ANULIRAN. — NESRAMNA MAHINACIJA POLICAJDEMOKRATOV.

"Naprej" piše:

Konstatiramo na podlagi poročila dopisnega urada, ki temelji na podlagi stenografskih protokolov narodne skupščine, da je bil poslanec Stojanu Protiču njegov mandat nasilno odvzet. Največjo zaslugu za ta slaven čin "demokratskega" parlamentarizma ima bodoči policajminister g. Svetozar Pribičević. Pripominjamo samo to, da je bil gospod Stojan Protič zaradi političnih deliktov že mnogokrat zaprt, da je presedel 4 dolga leta neposredno po svoji poroki v ječi, a vrnil se je vedno kot zmagovalec nad tasiljem. Mažaronske nasilne vladne metode ne bodo rešili ne "demokratske" stranke, in tudi g. Pribičević ne bodo zasigurala trajne oblasti nad državo. Danes goni g. Pribičević Stojana Protiča v politično smrt, jutri bo pa ljudstvo poglajalo policajdemokracijo v trajni pogin. Na to nam Bog pomози! In magari romamo vsi v ječo! Zora puca bit'že dan! G. Pribičević, pozor!

Torej verifikacijski odbor je na svoji seji, katere nikdar niso ni, sklenil, da se odvzame g. Protiču mandat. Prav je tako. Sedaj bo imel g. Stojan Protič vsaj prostoro, če ga ne bo bankrotarska banda, s katero so v zvezi tudi slovenski bankrotari (bolje bi bilo rečeno: bankokradl) zaprla v najljubše ječe na Kalimegdanu. Vlado bo prevzel v svoje roke g. Pribičević, ki bo vladal s "obznanami". Pred 3 dnevi je izšla že tretja — on jih bo pridelal še nekaj. Pridelal jih bo toliko, kolikor jih bo diktirala francoska framsanska loža "Grand Orient". Naši demokratski tepci bodo seveda nasledili na ta slaški lim, ker ne vedo, zakaj se gre. Ampak loža "Velika Moskva" ne spi! Bo polom! Bomo videli, kdo bo jačji.

Sledi poročilo iz parlamenta:

Beograd, 19. apr. 18. sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 9.30. Predsedal se je zapisnik zadnje seje, ki se je odobril brez izprememb. Predsednik dr. Ribar sporoči početkom seje, da se bodo v bodoče vsak dan prej sejo pričitali vsi poslanci, ker jih je bilo pri večerajnji seji navzočih nezadostno število. V bodoče se bo proti odsotnim poslanecem postopalo po poslovniku. (Odobrava-nje). Nato se prečitajo došle prošnje in priitobe, ki se odkazuje pristojnim odsekom. Poročevalec verifikacijskega odseka dr. Mogorevič sporoči za tem da je odobrena ostavka poslanca Stojana Protiča in da se poziva na njegovo mesto za poslanca Aleksander Dodič. — Dr. Luza Marković (radikalec): To poročite Vi v svojem imenu. — Dr. Momčilo Ivančič: To je falsifikat. Mi nismo imeli nobene seje in nismo ničesar sklenili. (Velik hrup pri radikalcih in narodnem klubu). — Dr. Jovan Mogorevič: Ni resnica. Prosim, da se mi da besedo, ker moram odgovoriti. To ni istina. To ni noben falsifikat. Štiri mesece se že ta ostavka kisa. Vi držite političnega mrtveca v klubu, pokopajte ga, gospoda! (Velik hrup in protesti pri delu radikalcev in narodnem klubu). — Dr. Momčilo Ivančič: To je falsifikat, gospoda. Verifikacijski odbor ni imel seje. — Posl. Vujčić: To je falsifikat. Dajte mi, gospod predsednik besedo, da govorim. — Dr. Momčilo Ivančič: To je falsifikat sram Vas bodi. Vi bi morali imeti sejo verifikacijskega odseka. — Poročevalec dr. Mogorevič: Ne želite! Skupščina ima sedaj sklepate. — Poslanec Ribar: Gospoda! Stvar ni završena. To poročilo se bo tiskalo in razdelilo poslancem. — Dr. Ivančič: Verifikacijski odsek ni imel seje in se ne more sklepate. To je falsifikat! (Velik hrup.) Posl. Stjepan Barič (jugoslovanski klub): Verifikacijski odsek ni imel seje, kako more biti kako poročilo?! — Posl. Vujčić: To je falsifikat. Prosim gospod predsednik za besedo, da pojasnim, da verifikacijski odsek ni imel seje. — Posl. Stjepan Barič kliče, da je to škandal in vprašuje, kdaj je bila seja verifikacijskega odseka. Pravi, da se to poročilo ne more tiskati. (Hrup in protesti med poslanci, preprij in pojasnjevanja.) — Predsednik Ribar: Pro-

sim, tukaj je poročilo verifikacijskega odseka. — Posl. Stjepan Barič: To je navaden falsifikat. (Hrup pri radikalcih, narodnem in jugoslovanskem klubu.) Medsebojno pojasnjevanje poslancev izven poslanskih mest.) Predsednik prosi, naj poslanci ne dobafiraj med seboj in naj zavzamejo svoja mesta. Velikemu hrupu med poslanci omenjenih klubov se pridružijo tudi komunisti. Predsednik poziva k redu in zavzame svoje mesto. Dr. Ribar: Hočem prečitati poročilo odseka. (Veliki protesti pri radikalcih.) Poslanec dr. Ivančič in Vujčić protestirata in pravita, da je poročilo falsifikat in da se ni vršila seja verifikacijskega odseka. Komunistični poslanci odidejo skupno s poslanci narodnega kluba iz klopi in debatirajo s poročevalcem dr. Mogorevičem in ostalimi člani verifikacijskega odseka, ki so podpisali poročilo. Predsednik dr. Ribar kliče k posluhu. Hrup je tolik, da se ne razume nobena beseda. Predsednik sporoči, da je sprejel poročilo verifikacijskega odseka. (Ponoven silen hrup.) — Dr. Ivančič zahteva, naj se seja prekine. Predsednik prekine sejo ob 10.30. Vsi poslanci odidejo v klubove prostore, kjer so se vršila posvetovanja zlasti pri onih klubih, ki so zastopani v vladi. Ob 12. otvori predsednik zopet sejo. Predsednik dr. Ribar izjavi, da je bilo 12. aprila 1921. prečitano poročilo verifikacijskega odseka o ostavki poslanca Stojana Protiča. Takrat je kot predsednik objavil, da se bo to poročilo tiskalo in razdelilo med poslance. Medtem se je pojavilo vprašanje, ali je bilo prečitano poročilo sprejeto v seji verifikacijskega odseka po predpisih poslovnika. Zato se bo tudi nadalje postopalo po zakonu. Naglašja, da je bilo dosedanje postopanje običajno in da se je vedno tako prakticiralo. Kadar je prišlo na vrsto vprašanje o stavki katerega poslanca in njegovega naslednika, se je to vprašanje reševalo vedno avtomatično, po članih verifikacijskega odseka. Tako je sprejel tudi to poročilo verifikacijski odsek. — Nato dobi besedo dr. Šurmin, ki govori, da se s poslovnikom, ki daje svobodo, hoče preveč omejit svobodo in kriti na najdelikatnejši in najbolj nezakoniti način. Navaja čl. 17, po katerem se seje odsekov objavljajo poslanecem na mestu, za to določen in v postopju ustavotvorne skupščine, vabila pa se morajo pisмено dostaviti vsakemu poslancu, ako ni bil pri sklepu poslednje seje določen dan prihodnje seje. Pravi, da je to poročilo seje, na katero on ni bil pozvan, izvalo veliko nezadovoljnost v narodnem in jugoslovanskem klubu, pri delu radikalcev in muslimanov. Zahteva, da naj poročevalec predloži zapisnik te seje verifikacijskega odbora, da se more razvideti, kako je moglo priti do poročila. Mi smo za ta sklep zvedeli šele iz današnjih listov, pravi govornik. Nihče izmed članov narodnega kluba ni bil pozvan k tej seji. Vpraša predsednika, ali hoče postopati po poslovniku, ker drugače ne morejo vedeti poslanci, ali se ne bodo nekoga dne našli vsi na ulici. — Predsednik verifikacijskega odseka Dragotin Pečić hoče govoriti, vendar ne dobi besede. Javi se tudi drugi govorniki, toda predsednik prekine debato o tej zadevi. — Za tem je govoril minister za agrarno reformo Uzunović, ki je ohrabilo uredbo o agrarnem vprašanju in vprašanju dobrovoljcev. Zatem je predsednik zaključil sejo ob 2.30 ter določil prihodnjo na 4. uro popoldne. Na popoldanski seji je nadaljeval svoj govor socialni demokrat Divac, ki ga na zadnji seji ni mogel dokončati radi nezadostnega števila prisotnih poslancev.

Značilna izjava Stojana Protiča.

Stojan Protič je v begradskem "Balkanu" objavil članek, v katerem pojasnjuje, kaj da ga loči od vladne politike. Med drugim piše: "Ne mislim se odtegniti političnemu življenju. Če tega ne delajo tisti, ki so starejši od mene, zakaj bi to napravil jaz in to celo sedaj, ko se daje državni ustava v tako nenavadnih razmerah. "Obznanam" ni bila edini razlog mojega koraka od 8. aprila t. l. (izstop iz radikalne stranke). To je bila samo zadnja kaplja, ki je do vrha napolnila čašo mojega nezadovoljstva, ki datira že od avgusta meseca lanskega leta.

"Obznanam" ni le "formalna" napaka, zelo važna v vprašanju zakonov, ker je oblika važna jamstvo državljanških pravic. Tudi njena vsebina ne velja in je nevarna samo slabi upravičeli zahtevajo mnogo oblasti in široka poverila. V tej atmosferi delajo vsi hitro in tako morejo potem nekateri tudi naglašati "potrebo", da se o ustavi odglasuje v šestih tednih, kakor je to Vesnić meni ne srce polagal. — Ustava, ki se rodi v taki atmosferi in na katere platnicah je priljepljena "Obznanam" Drašković Vesnićeva, ne more imeti nobene moralne avtoritete. Konstituanta pa ki odobrava razne "Obznanam" ne more nikdar napraviti dobre ustave.

Kaj bo s luko Baroš? "Narodna politika" prinaša pod tem naslovom obširen uvodnik, v katerem zahteva od belgrajske vlade, da pojasni javnosti, koliko je resnice na vesteh italijanskih in drugih inozemskih listov, ki trdijo, da obstoji glede pripadnosti te luke k Jugoslaviji še vprašanje, ter da baje obstoji med Italijo in Jugoslavijo tajen dogovor, po katerem naj bi baje luka Baroš obnemem z Bečo bila v upravi avtonomne oblasti, katero bi predstavljal italijanski jugoslovanski in reška država; Jugoslavija je baje Italiji tudi jamčila, da nobeno njeno pristavišče ne bo tekmeo Reki, ki naj bi potemtakem bila edini izhod jugoslovanskega teritorija na morje. — Lepo! Po rapalski pogodbi se italijanska ekonomska kontrola, če stvar odgovarja resnici, potem smo res lahko "ponosni" na svoje "državotvorne" zunanje politične zadržnike! Ljudstvo v tej "demokratski" vladavini o zunanji politiki naših državnikov prav nič ne ve! Menda tudi v tem poglavju smrdi korupcija "porodice" do neba. . .

Poslek v moči. Belgrajski nadzorni organi so konfiscirali pri tankarnih peklih velike množine krušne moke, ki je bilo primernega mnogo peka. Zanimivo je, da se je občinski predsednik potem branil, da napravi kakor kake in poličke, krivce. Seveda, če je pa sam prizadel!

Stanovanjska slika iz okraja. Visoko, mrko in starodavno zidovje ljubljanske kuharice, ki hrani najlepše momente iz življenja naših kulturnih delavcev, nam razkriva globoko stanovanjsko bedo in obenem težko moralno sliko. Kajti beda ganja številne rodline v gno — samo luknjo. Ta beda rodi zlo posledice. Nedavno je nastal v neki sobi, kjer stanujejo kar tri rodline, silovit pretop zaradi nemoralnosti. Zadržje dejanje teh bednih družin se odigrava pred sodiščem.

Pretop v demokratskem klubu. Znano je, da se je v zadnjem času v "demokratskem" klubu pojavilo resno nesoglasje. Nekateri od "demokratov" so Jugoslovani, drugi samo Srbi; nekateri so odločni nasprotniki agrarne reforme, drugi hočejo zopet biti v tem vprašanju radikalnejši. — Jasno je potemtakem, da se gledajo med seboj kot pes in mačka. In tako poroča "Balkan", da je prišlo na seji med njimi že do resnih pretopov in je nekdo nekoga "levčanskemu" poslanca udaril celo s stolom po glavi! — Taki so torej "sklepi" naših policajdemokratov!

Is narodne skupščine. Dne 19. aprila je govoril v konstituanti posl. dr. Lukinič. On je rekel, da hoče narod kralja, in kdor tega ne verjame, ta bo zaprt. Mi verjamemo.

Učen človek kupi najboljšo RABITE SLAVNI "KING" za okus vašim pijščam. "KING" zmes daje vsem pijščam pravi okus in barvo. Mi prodajamo "King" zmes za okus Ruma, Al-lash, Slivovice, Tröstar, Hruškovec, Zganje Kime! in druge žgane pijače. 1 del zadostuje za štiri galone in stane le \$1.25. 5 delov katere koli vrste stane \$5.00. 12 delov za \$10.00. Poljšite pošilni Money Order ali pa gotov denar v priporočnem pismu. Navodila priložimo v vsak zavitek. National Flavors Co., 2130 Forbes St., (C) Pittsburgh, Pa.